

Michael Eaude

Wilebaldo Solano död

Revolutionär socialistisk aktivist och författare

Wilebaldo Solano¹, som avlidit 94 år gammal, var en outtröttlig försvarare av arvet från POUM (*Partido Obrero de Unificación Marxista* eller Arbetarpartiet för marxistisk enhet), det största revolutionära partiet under Spanska inbördeskriget (1936-39). Det var ett arv som präglades av ett bittert dubbelt nederlag – när revolutionen slogs ned under striderna i Barcelona majdagarna 1937 och det allmänna nederlaget för den republikanska sidan i inbördeskriget, där fascisterna under general Francisco Franco segrade.

Solanos kraftfulla försvar för POUM rättfärdigades av två senkomna framgångar. Ken Loachs film från 1995, *Land och frihet*,² gav liv åt den spanska revolutionen 1936 för yngre generationer. Den andra var att *Fundación Andreu Nin* [Andreu Nin-stiftelsen]³, som Solano grundat 1987 och vars ordförande han var, gjorde slut på stalinisternas förtal av hans läromästare och vän Nin (POUM:s generalsekreterare), som de kallade fascist. Nu kunde det klart slås fast att Nin mördades i juni 1937 efter att ha blivit torterad av Stalins agenter.⁴ ”Vi har vunnit, Nin har vunnit” sade Solano om Loachs film.

Andreu Nin och Wilebaldo Solano

Solanos far var en demokratisk arméofficer, som bestraffades för att ha motsatt sig Spaniens kolonialkrig i Marocko. Solano framhöll ofta att inte alla yrkessoldater tillhörde högern. Han föddes i Burgos, men 1929 förflyttades familjen till Barcelona,

¹ Wilebaldo Solano Alonso, politisk aktivist och journalist, född den 7 juli 1916, död 7 september 2010.

² Se [Land och frihet - recensioner och debatt](#)

³ <http://www.fundanin.org/>

⁴ Se: [Mordet på Andreu Nin – hur gick det till?](#)

där Solano 1932, medan han fortfarande gick i skolan, anslöt sig till BOC (*Bloque Obrero y Campesino*, eller Arbetarnas och böndernas block), en av de båda revolutionära organisationer som 1935 gick samman och bildade POUM. De kommande 78 åren förblev han en revolutionär socialist. 1934 började han medarbeta i BOC:s tidning *Adelante* (Framåt), samtidigt som han läste medicin, men inbördeskrigets utbrott i juli 1936 innebar att han aldrig skulle fullfölja de studierna.

Solano blev generalsekreterare i POUM:s kommunistisk ungdom i september 1936. Sedan partiet förbjöds i juni 1937 var han en av de ledare som lyckades undgå arrestering och bildade en ny underjordisk exekutivkommitté. Mot alla odds tryckte de och spred flera nummer av POUM-tidningen *La Batalla* (Striden), där man fördömde stalinisternas häxjakt mot partiet och drev linjen att kommunistpartiernas folkfrontspolitik inte kunde leda till seger i inbördeskriget.⁵ Hans 1999 utgivna bok *El POUM en la Historia* [POUM i historien] skildrar denna period. Den är både en detaljerad analys av stalinismens kontrarevolutionära roll och en fascinerande redogörelse för en aktivists vardagsliv mitt under revolution och förföljelse.

Efter att ha fängslats i Barcelona i april 1938 lyckades Solano i slutet av inbördeskriget fly till Frankrike, där han var med om att återuppbygga POUM. I februari 1941 blev han åter arresterad i Montauban i regionen Midi-Pyrénées i södra Frankrike. Hans medicinstudier kom till användning eftersom han undgick att deporteras till ett koncentrationsläger genom att arbeta på sjukstugan i Eyssesfängelset, nära Toulouse. Efter att i juli 1944 ha befriats vid den franska motståndsrörelsens attack mot Eysses anslöt sig Solano till den motståndsgroup som befriat fängelset. Tillsammans med anarkister och medlemmar av POUM var han senare med om att bilda en anti-stalinistisk spansk gerillaenhet som hette Frihetsbataljonen.

Efter andra världskriget gjorde han mer än ett illegalt besök i Spanien och valdes 1947 till generalsekreterare för POUM. Därefter var Solano den mest kände talespersonen för det lilla partiet, som huvudsakligen var baserat utomlands. Han motsatte

⁵ Om repressionen mot POUM, se [Spanska inbördeskriget: Revolution och kontrarevolution](#)

sig flera splittringar av medlemmar som närmade sig reformismen under trycket från isolering och kalla kriget. Solano var ingen nostalgiker: hans betoning av arvet från den revolutionära marxismen som fördes vidare av POUM hade blicken riktad mot framtiden. ”Den radikala kritiken av erfarenheterna av stalinismen och de nya tendenserna inom kapitalismen kräver en kraftfull återfödsel av socialismens genuina värden”, sade han. Hans okuvliga revolutionära optimism inspirerade många unga radikala spanjorer som tog sig till Paris på 1960-talet.

Solano arbetade för nyhetsbyrån Agence France Presse från 1953 till 1981 och var under många år chef för dess Latinamerikadesk. ”Wile” var vänlig och pratsam, kortvuxen, med kraftigt hår även på äldre dar och hans mungipor brukade fara nedåt i sträng beslutsamhet. På 40-talet gifte han sig med Maria Teresa Carbonell, som när hon var barn kommit med mat till honom i fängelset i Barcelona på uppdrag av sina föräldrar. Hon och deras son är fortfarande i livet; deras dotter avled 1977.

Ur *The Guardian*, 19 oktober 2010

Översättning: *B-E Rosin*

Lästips:

Artikel av Wilebaldo Solano på marxistarkivet: [Andreu Nin och Leo Trotskij](#)